

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра господарського права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Право СОТ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Право СОТ» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 14 с.

Розробник:

Юлія ОСТАПЕНКО,
кандидатка юридичних наук, доцентка,
асистентка кафедри господарського права

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 1 від 01.09.2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри господарського права
(протокол № 1 від 30.06.2022 р.)

Завідувач кафедри - Дмитро ЗАДИХАЙЛО, доктор юридичних наук,
професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Право СОТ
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Юлія Остапенко, асистентка кафедри господарського права, к.ю.н., доцентка
Контактний телефон	050 302 10 06
Е-mail	uliaostapenko24@gmail.com
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://www.facebook.com/profile.php?id=100054790359454

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність усіх значимих аспектів виникнення та діяльності СОТ у контексті глобалізації світової економіки та ставлення Глобальної правової системи. Проводиться аналіз "пакету документів" СОТ, надається опис самого механізму вирішення спорів та процесу здійснення моніторингу торгової політики країн-членів СОТ.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування студентами магістратури освітньо-кваліфікаційного рівня цілісної системи знань про: міжнародно-правові основи регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами в контексті сучасних явищ та трендів; правову систему СОТ; зміст угод СОТ, які складають «пакет документів СОТ», ступінь їх застосування у внутрішньому законодавстві членів СОТ, передусім в Україні; стан існуючого міжнародного торговельного правопорядку, недоліки та проблеми його розвитку; доктринальні та нормативні підходи щодо правового регулювання відносин у системі СОТ, пов'язаних з укладенням, виконанням та виходом із «пакету» договорів СОТ; здійснення підготовки студентів до

самостійного інноваційного вирішення професійних завдань, зокрема, підготовки проектів звернень до СОТ.

Завдання:

- формування теоретичних знань у сфері права СОТ та розуміння системоутворюючих категорій останнього, а саме щодо загальних положень угод СОТ та відповідних нормативно-правових актів, які регулюють міжнародний торгівельний правопорядок;

- формування навичок щодо тлумачення та застосування норм права СОТ, встановлення та юридичного обґрунтування прецедентів та законодавства в процесі роботи за юридичною спеціальністю;

- набуття студентами умінь чітко обґрунтовувати власну позицію та прийняте рішення за конкретним завданням з права СОТ;

- ефективно проводити наукові дослідження;

- використовувати національні та міжнародні джерела інформації при підготовці до практичних занять з права СОТ.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Господарське право», «Міжнародне приватне право».

Кореквізити: «Право міжнародних організацій», «Міжнародне економічне право», «Право міжнародних договорів», «Ведення міжнародних переговорів».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД -1. Демонструвати знання щодо становлення правової системи СОТ, її основних завдань та функцій у сфері міжнародної торгівельної діяльності в умовах ІV промислової революції.

РН НД 2. Інтерпретувати зміст основних етапів становлення права

COT.

РН НД -3. Здійснювати аналіз впливу угод COT на національну правову систему

РН НД -4 Аналізувати закономірності вирішення спорів за допомогою угод COT та встановлення особливостей щодо спорів, які мали статуси прецедентів у рамках COT, а також системного аналізу позицій сторін щодо цих спорів.

РН НД -5 Вдосконалювати системне вивчення механізмів взаємодії права COT та національного законодавства.

РН НД -6 Користуватись правовими засобами захисту прав і законних інтересів держави, юридичних та фізичних осіб у сфері міжнародної торгівлі наданих нормативною базою COT, інноваційність відповідного підходу.

РН НД -7 Аналізувати систему правових інноваційних засобів захисту прав і законних інтересів держави, юридичних та фізичних осіб у сфері міжнародної торгівлі.

РН НД -8 Надавати юридичні заключення у конкретних випадках у правозастосовній діяльності, а також уміння звернення до альтернативних органів вирішення спорів (таких як COT та Міжнародний комерційний арбітраж)

РН НД -9 Вживати норми права COT та його принципи для захисту інтересів України, у тому числі для ліквідації законодавчих бар'єрів на шляху українських товарів та послуг за кордоном.

РН НД -10 Пояснювати закономірності щодо угод COT та особливості міжнародно-правового регулювання міжнародної торгівлі, а також встановити основи понятійного апарату та професійну термінологію.

РН НД -11 Здійснювати юридичну експертизу угод COT та актів внутрішнього права, які стосуються міжнародній торгівельної діяльності

РН НД -12 Формувати внутрішнє переконання та приймати справедливе правове рішення у процесі вирішення практичних завдань щодо спорів у міжнародній торгівельній діяльності в умовах інноваційного

розвитку економіки.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Правопорядок у міжнародній правовій системі. Історичний розвиток ГАТТ.	Правопорядок у міжнародній правовій системі. Історичний розвиток ГАТТ.	8
2	Світова організація торгівлі як міжнародна організація.	Світова організація торгівлі як міжнародна організація.	8
3	Структура права СОТ.	Структура права СОТ.	8
4	Багатосторонні угоди з торгівлі товарами, Додаток 1а..Щодо транзиту товарів через кордон.	Багатосторонні угоди з торгівлі товарами, Додаток 1а (Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (ТРИМС); Угода про застосування ст. VII ГАТТ 1994 року («Кодекс митної вартості»)).	8
5	Багатосторонні угоди з торгівлі товарами, Додаток 1а Щодо виробництва товарів та антидемпінгових заходів.	Багатосторонні угоди з торгівлі товарами, Додаток 1а (Угода про передвідвантажувальну інспекцію; Угода про правила визначення походження; Угода про процедури ліцензування імпорту; . Угода про технічні бар'єри в торгівлі; Угода про застосування статті VI Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року (Антидемпінговий кодекс)).	8
6	Багатосторонні угоди з торгівлі товарами, Додаток 1а Щодо експортно-виробничих заходів.	Багатосторонні угоди з торгівлі товарами, Додаток 1а (Угода про субсидії та компенсаційні заходи; Угода про застосування санітарних та фітосанітарних заходів; Угода про сільське господарство; Угода про	8

		захисні заходи).	
7	Правове регулювання торгівлі послугами (ГАТС), Додаток 1В.	Правове регулювання торгівлі послугами (ГАТС), Додаток 1В.	8
8	Правове регулювання торгівельних аспекті прав інтелектуальної власності в рамках СОТ: Угода по торговим аспектам прав інтелектуальної власності (ТРИПС), Додаток 1С.	Правове регулювання торгівельних аспекті прав інтелектуальної власності в рамках СОТ: Угода по торговим аспектам прав інтелектуальної власності (ТРИПС), Додаток 1С.	8
9	Становлення системи вирішення спорів в рамках ГАТТ/СОТ. Процедура вирішення спорів у СОТ.	Становлення системи вирішення спорів в рамках ГАТТ/СОТ. Процедура вирішення спорів у СОТ.	8
10	Механізм моніторингу торговельної політики СОТ.	Механізм моніторингу торговельної політики СОТ.	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Світова організація торгівлі як міжнародна організація.	Світова організація торгівлі як міжнародна організація.	110
2	Структура права СОТ.	Процедура вирішення спорів у СОТ. Механізм моніторингу торговельної політики СОТ.	
3	Механізм вирішення спорів у СОТ. Механізм моніторингу торговельної політики.	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих

актів зарубіжних країн;

– робота над кейсами з питань прийняття й виконання адміністративних актів;

– виконання практичних завдань, самотестування;

– написання есе та рефератів;

– підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;

– участь у конкурсах студентських наукових праць;

– підготовка до практичних занять, колоквіумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Право СОТ» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти.

1. Генеральна угода про тарифи й торгівлю 1994 року. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_003#Text

2. Угода про сільське господарство. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_005#Text

3. Угода про застосування санітарних і фітосанітарних заходів. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_003#Text

4. Угода про технічні бар'єри в торгівлі. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_008#Text

5. Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_009#Text

6. Угода про застосування Статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_011#Text

7. Угода про передвідвантажувальну інспекцію. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_012#Text

8. Угода про правила визначення походження. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_012#Text

9. Угода про процедури ліцензування імпорту. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_014#Text

10. Угода про субсидії та компенсаційні заходи. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_010#Text

11. Угода про застосування Статті VI Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_010#Text

12. Угода про захисні заходи. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_016#Text

13. Протокол про внесення змін до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі. Угода про спрощення процедур торгівлі. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_053/paran2#n2

14. Генеральна угода про торгівлю послугами. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_017#Text

15. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_018#Text

16. Домовленість про правила і процедури вирішення спорів. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_019#Text

17. Механізм огляду торговельної політики. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_020#Text

18. Угода про торгівлю цивільною авіатехнікою. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_051#Text

19. Угода про державні закупівлі. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_050#Text

20. Указ Президента України «Про заходи, пов'язані зі вступом України до Світової організації торгівлі» від 17.06.2008р. № 557/2008. Офіційний портал Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/557/2008#Text>

21. Указ Президента України «Про делегацію України для участі в переговорах у рамках Світової організації торгівлі» від 10 жовтня 2018 року № 308/2018. Офіційний портал Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308/2018?lang=ru#Text>

22. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.10.2008 № 1381-р «Про затвердження плану заходів щодо адаптації української економіки до вимог СОТ». Офіційний портал Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1381-2008-%D1%80#Text>

23. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1570-р «Про затвердження плану першочергових заходів щодо виконання зобов'язань України в рамках членства у СОТ». Офіційний портал Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1570-2008-%D1%80#Text>

Література

Основна література

1. Ю. І. Остапенко. Право СОТ. Право. Харків. 2021. 192 с.
2. Ван ден Боше П., Бекетов С. Вступ до права Світової організації торгівлі. Київ. Ін Юре. 2011. 100 с.
3. С. Г. Осика, О. О. Бакалінська, В. Т. Пятницький Право Світової організації торгівлі – стрижень міжнародного торговельно-економічного права : навч. посіб. у 3-х т. Київ. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2019. 596 с.
4. Крупчана О.Д., Білоусова Ю. В. Коментар законодавства про Світову організацію торгівлі. Київ. «Видавничий дім «Професіонал». 2011. 488 с.
5. Мартинов А. Ю. Світова організація торгівлі. Енциклопедія історії України : у 10 т. К. : Наук. Думка. 2012. Т. 9 :. 478 с.
6. Осика С.Г., Пятницький В.Т. Світова організація торгівлі. Київ. «К.І.С.». 2005. 514 с.
7. Шумило В. М. Право ВТО: учебник для магистров и аспирантов. Москва. Юрайт. 2014. 219 с.
8. Чибісов Д. М. Процедура вирішення спорів в рамках Світової організації торгівлі: теорія і практика. Одеса. 2011. Вип. 42. 352 с.
9. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки: підручник. К.: Знання, 2008. 462 с.
10. Зенкин И. В. Право Всемирной торговой организации. Москва. Международные отношения. 2014. 789 с.

Додаткова література:

1. Кривенко Н. В. Міжнародна економічна інтеграція та СОТ. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018. № 2. С. 43-54

2. Тананайко Т. С. Проблеми та механізми ефективності функціонування СОТ. *ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*. 2018. С. 112-128
3. Безверха І. А. Ключові інструменти комерційної дипломатії в рамках *Формування ринкової економіки*. 2011. № 26. С. 14-24
4. Скринька Д.В. Інституційна структура та ефективність функціонування Світової Організації Торгівлі. *Актуальні проблеми політики*. Одеса. 2012. № 46. С. 82-89.
5. Комарницький Д. С. Організаційно-правові засади співробітництва України та Світової Організації торгівлі у сфері експортної діяльності. *Юридичний бюлетень*. № 11. Ч. 1. 2019. С. 167- 173
6. Результати Уругвайського раунду багатосторонніх торговельних переговорів: Тексти офіційних документів. Київ. Вимір. 1998. 520 с.
7. Киричук А.С., Мамедова О.Ю. Правове регулювання міжнародних відносин України та СОТ. *Економіка і суспільства*. № 13. 2017. С.83-88
8. Столярчук Я. М. Роль СОТ у глобальній універсалізації правових норм захисту інтелектуальної власності. №1. 2017. С. 29-33
9. Олефір А. Правове регулювання інтелектуальної власності й інноваційних відносин в Угоді про асоціацію України з ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. №5. С. 79-94.
10. Ус І. В. Стратегія забезпечення економічних інтересів України в умовах трансформації СОТ. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Київ. 2019. С. 240
11. . Ус І. В. Інституційні бар'єри на шляху України до СОТ. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. № 9 (63). С. 146-151.
12. Ус І. В. Політико-економічні бар'єри на шляху приєднання до СОТ країн *Збірник наукових праць*. Київ. Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України, 2006. Вип. 51. С. 74-88.

13. Ус І. В. Вплив економічних суперечностей між країнами-учасницями СОТ на інституційний розвиток цієї організації. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 7 (73). С. 16-25

14. Ус І. В. Перспективи розширення сфер діяльності СОТ. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 8 (74). С. 64-71.

15. Ус І. В. Основні проблемні питання Доха-раунду СОТ. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 6 (84). С. 51-63.

16. Бугрій М. Г., Ус І. В. Участь України в СОТ: геоекономічний погляд на здобутки та перспективи. *Стратегічні пріоритети*. 2011. № 2 (19). С. 91-97.

17. Ус І. В. Торговельна політика країн та її роль в подоланні глобальної продовольчої кризи. Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). Київ. 2011. № 1. С. 189-192.

18. Клименко І. В., Ус І. В. Окремі аспекти використання механізмів СОТ для захисту інтересів національних товаровиробників. *Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право)*. Київ. 2014. № 1. С. 86-93

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Право СОТ» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу

навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34